

پایش ساختاری مقالات مجلات حوزه علم اطلاعات و دانش‌شناسی

دکتر کبری تارم^۱، دکتر محمد جبرائیلی مزرعه شادی^۲، دکتر عباس دولانی^۳

چکیده

زمینه و هدف: امروزه مقاله علمی یکی از قالب‌های نوشتاری رایج در اشاعه تولیدات علمی است. لذا، هدف از این پژوهش، تعیین وضعیت ساختاری مقالات حوزه علم اطلاعات و دانش‌شناسی پنج مجله علمی-پژوهشی در این زمینه بود.

روش بررسی: روش پژوهش پیمایشی تحلیلی بود. مقالات مورد بررسی با توجه به متغیرهایی چون توزیع مولفان از لحاظ جنسیت، رشته تحصیلی، رتبه علمی و نوع مقالات از نظر تالیفی و یا ترجمه بودن، انفرادی و یا گروهی بودن و تاریخ تولید آن‌ها، همچنین نوع آمارهای به کار رفته در مقالات در دو بازه زمانی ۱۳۸۵-۱۳۸۱ و ۱۳۹۰-۱۳۸۶ تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها: نتایج نشان داد، اغلب مقالات تالیفی هستند. روند همکاری بین نویسندگان در سطح بین‌المللی ناچیز است. به کارگیری روش‌های تحقیق کیفی در بین مقالات بسیار کم می‌باشد. نویسندگان با مقطع تحصیلی کارشناسی‌ارشد بیشترین فراوانی را در بین نویسندگان دارند. بین متغیرهای مقاطع تحصیلی، تعداد مولفان، مجلات و آمارهای به کار برده شده در مقالات رابطه معناداری وجود داشت.

نتیجه‌گیری: تالیف مقالات در حوزه علم اطلاعات و دانش‌شناسی از الگوهای خاصی پیروی می‌کند که مهمترین آنها خط مشی مجلات در چاپ مقالات می‌باشد. همچنین با توجه به نبود همکاری نویسندگان ایرانی با نویسندگان خارج از کشور، نوع و شکل مقالات از نظر اکثر متغیرهای مورد بررسی، یکسان است.

واژه‌های کلیدی: پایش آماری مجلات، علم اطلاعات و دانش‌شناسی، مقالات علمی و پژوهشی

دریافت مقاله: بهمن ۱۳۹۴

پذیرش مقاله: اردیبهشت ۱۳۹۵

* نویسنده مسئول:

دکتر عباس دولانی؛

دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه
الزهره

Email:
a.doulani@gmail.com

^۱ استادیار گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران
^۲ استادیار گروه فناوری اطلاعات سلامت، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ارومیه، ارومیه، ایران
^۳ استادیار گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه الزهراء، تهران، ایران

مقدمه

امروزه مقاله علمی یکی از قالب‌های نوشتاری رایج و قدرتمند در اشاعه اطلاعات و تولیدات علمی است. همچنین سرعت بالای تولیدات علمی و لزوم استقرار آنها در پایگاه‌های اطلاعاتی مختلف، قالب مقاله را یکی از ابزارهای مهم در این زمینه کرده است (۱). از سوی دیگر در بیشتر کشورها، سیاست‌گذاری در نظام آموزشی و پژوهشی بر اساس میزان تولید، رشد و توسعه علم انجام می‌شود، که در این میان انتشار مقالات علمی در مجلات مختلف میزانی برای ارزیابی آنها تلقی می‌گردد (۲). شیوه‌هایی که در کتاب‌سنجی وجود دارد، می‌تواند ارزش‌گذاری مقالات پژوهشی و علمی منتشر شده در نشریات علمی را آسان‌تر نماید. در این نوع مطالعات، از تولیدات علمی، اندازه‌گیری کمی به عمل می‌آید تا مشخص شود که فراوانی پژوهش‌های هر کشور، نهاد، رشته علمی و هر فرد و همچنین روند آن چگونه است؛ پژوهشگران چه زمینه‌هایی را برای پژوهش خود برمی‌گزینند، و چه زمینه‌هایی مورد غفلت واقع شده است (۳). با توجه به اهمیت موضوع، پژوهش‌های بسیاری در داخل و خارج از کشور صورت پذیرفته است. در تحقیقی که جوکار و همکاران بر روی مقالات دو مجله فصلنامه‌ی مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات و فصلنامه کتابداری و اطلاع‌رسانی جهت بررسی میزان مشارکت محققان زن و مرد در تولیدات مقالات علمی در این دو مجله انجام داد، نتایج پژوهش نشان داد که قریب ۶۰ درصد مولفان مقالات این مجلات مردان و بقیه را زنان تشکیل می‌دهند. همچنین اغلب مقالات مورد بررسی دارای یک نویسنده بود (۴). در تحقیقی که کاتوزیان به بررسی مقالات حوزه کتابداری و

اطلاع‌رسانی در فاصله بین سالهای ۱۳۵۲ تا ۱۳۷۲ پرداخت، نتایج نشان داد که مقالات تالیفی ۳/۰۴ برابر مقالات ترجمه‌ای می‌باشد و موضوع کتابخانه‌ها نیز بیشترین گرایش موضوعی را به خود اختصاص داده است (۵). Olsgaard نیز به بررسی وضعیت نویسندگان ۵ مجله کتابداری در یک بازه زمانی ۱۰ ساله پرداخت. نتایج تحقیق او نشان داد که در بالاترین حد موجود، تنها ۴۱/۳ درصد مقالات مجله Reference Quarterly را زنان تالیف کرده‌اند. این در حالی است که در بقیه مجلات مشارکت زنان در تولید مقالات به مراتب کمتر بود (۶). Zamora و Adamson در پژوهشی مشابه با پژوهش Olsgaard و با هدف مقایسه‌ی نتایج حاصل با این پژوهش، به بررسی ۵ مجله آکادمیک در حوزه کتابداری پرداختند. نتایج آنها نشان داد در حالی که تعداد نویسندگان زن کاملاً در انتشارات کتابداری پایین‌تر از حد مورد انتظار است، اما این نویسندگان در مجلات کتابخانه‌های تخصصی به نسبت مجلات آکادمیک فعالیت بیشتری داشته‌اند (۷). Herubel و همکاران به بررسی جنسیت و وابستگی سازمانی نویسندگان مقالات در مجله Libraries & Culture پرداختند. نتایج بررسی نشان داد، که در سه گروه از انواع مدارک منتشر شده در این مجله که عبارتند از مقاله، نقد و بررسی و یادداشت‌ها، زنان ۲۳/۳۴ درصد مشارکت داشته‌اند و مابقی توسط مردان نگاشته شده است. این در حالی است که تفاوت معنی‌داری بین مقدار مشارکت زنان و مردان در تولید سه گروه از مدارک ذکر شده وجود ندارد (۸).

پیشینه‌هایی که بررسی شد، تولیدات علمی مجلات را در حوزه‌های مختلف موضوعی نشان داد.

عمومی، فصلنامه مدیریت و پردازش اطلاعات و فصلنامه مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات، جزء مجلاتی هستند که صرفاً در حوزه علم اطلاعات و دانش‌شناسی فعالیت دارند. لذا برخی از مجلات که معدودی از مقالات آنها در برخی از شماره‌ها به به حوزه مذکور اختصاص می‌یابند با توجه به لزوم یکدستی در بررسی متغیرها، مورد بررسی قرار نگرفتند. با توجه به اینکه هدف پژوهش حاضر صرفاً بررسی مقالات حوزه مذکور می‌باشد، از بررسی گزارش‌ها، نقدها و سخن‌سردبیر جهت یکدستی داده‌ها، صرف‌نظر شد. ابزار پژوهش حاضر چک لیست بود که بر اساس متغیرهای موجود در سوالات و متغیرهای مورد بررسی در پژوهش تنظیم شد. چک لیست دارای دو بخش عمده بود؛ بخش اول مربوط به جمع‌آوری اطلاعات و یا در حقیقت متغیرهای مورد نیاز برای بررسی نویسندگان مقالات بود که شامل اطلاعات جنسیت نویسندگان، رشته تحصیلی، تعداد نویسندگان، مقطع تحصیلی و نوع مسئولیت نویسندگان در تولید مقالات بود. بخش دوم مربوط به اطلاعات خود مقالات از لحاظ متغیرهایی مانند آمارهای به کار رفته در تجزیه و تحلیل داده‌ها، و توصیفی و یا پژوهشی بودن آنها بود. همچنین جهت بررسی متغیرهای پژوهش در طی زمان، دو بازه زمانی ۵ ساله یعنی ۱۳۸۵-۱۳۸۱ و ۱۳۹۰-۱۳۸۶ انتخاب شدند. برای سنجش روایی محتوایی و روایی صوری چک لیست نیز از نظرات صاحب‌نظران حوزه علم اطلاعات و دانش‌شناسی استفاده شد و تغییرات لازم بر اساس توصیه‌های ایشان صورت پذیرفت. تجزیه و تحلیل داده‌ها نیز در دو بخش توصیفی و تحلیلی صورت گرفت. بخش توصیفی با محاسبه فراوانی و درصد فراوانی و میانگین داده با ارائه جداول صورت پذیرفت، و برای آزمون سوالات

از مهمترین این متغیرها پرداختن به نوع مقالات از نظر تالیف و ترجمه بودن، جنسیت نویسندگان و حوزه‌های موضوعی بود. در پژوهش حاضر متغیرهای دیگری که نقش کلیدی در شناسایی نحوه تولید مقالات و ردگیری رفتار علمی نویسندگان دارد برای اولین بار بررسی شد و بر این اساس متغیرهایی مانند نوع مقالات (تالیف، ترجمه)، همکاری بین نویسندگان داخل و خارج کشور، نقش نویسندگان در مقالات گروهی، روش‌شناسی مقالات، حوزه تخصصی نویسندگان، جنسیت و نوع آمارهای به کار برده شده در تحلیل داده‌های مقالات در یک دوره ده ساله (۱۳۸۱-۱۳۹۰) در مجلات کتابداری و اطلاع‌رسانی، تحقیقات کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاهی، تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی، فصلنامه مدیریت و پردازش اطلاعات و فصلنامه مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. بدین ترتیب هدف از پژوهش حاضر تعیین وضعیت ساختاری مقالات مجلات حوزه علم اطلاعات و دانش‌شناسی بر اساس برخی از متغیرها مانند نوع مقالات، ترکیب نویسندگان و آمارهای به کار رفته است.

روش بررسی

روش پژوهش در تحقیق حاضر توصیفی-تحلیلی بود. در این تحقیق ۵ مجله عمده به طور اخص در حوزه علم اطلاعات و دانش‌شناسی از نظر متغیرهای مختلف مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار گرفت. در حوزه علم اطلاعات و دانش‌شناسی مجلات مورد بررسی در این پژوهش شامل کتابداری و اطلاع‌رسانی، تحقیقات کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاهی، تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های

داده‌ها توسط نرم افزار آماری SPSS ویرایش ۲۰ صورت گرفت.

مربوط به بخش تحلیلی از آزمون مجذور کای دو استفاده گردید. تمامی مراحل تجزیه و تحلیل

یافته‌ها

جدول ۱: وضعیت مقالات مورد بررسی از لحاظ تعداد مولفان و نوع مقالات

نام مجله	تعداد مولفان		نوع مقالات				مسئولیت مولفان در مقالات گروهی	
	انفرادی	گروهی	تالیف	ترجمه	نویسنده اول و مسئول	نویسنده اول	نویسنده مسئول	نویسنده مسئول
	۸۶-۹۰	۸۱-۸۵	۸۶-۹۰	۸۱-۸۵	۸۶-۹۰	۸۱-۸۵	۸۶-۹۰	۸۱-۸۵
فصلنامه کتابداری و اطلاع‌رسانی	۱۰۹	۷۵	۲۲۱	۱۹	۱۷	۳۳	۱۶۳	۲
فصلنامه مدیریت و پردازش اطلاعات	۷۶	۸۹	۲۵۶	۲۵	۱۵	۲۴	۱۶۶	۸
مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات	۲۹۳	۱۱۵	۲۳۵	۵۷	۱۱	۳۹	۱۲۳	۲
فصلنامه تحقیقات کتابداری و کتابخانه‌های عمومی	۴۵	۲۳	۱۲۲	۱۱	۱	۱	۷۸	۱۱
تحقیقات کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاهی	۲۰	۱۷	۴۶	۲	۱	۱۳	۲۰	۵
درصد جمع	۵۴۳	۳۱۹	۸۸۰	۱۱۴	۴۵	۱۱۰	۵۵۰	۴

زمانی دوم (۸۶-۹۰)، میانگین مقالات انفرادی در مجلات مورد بررسی ۳۳/۱۴ درصد و ۶۶/۷۶ درصد نیز به صورت گروهی بودند. از نظر میزان همکاری نویسندگان داخلی با نویسندگان خارجی نیز یافته نشان داد، که تقریباً در هر دو بازه زمانی میزان همکاری بین نویسندگان داخلی و خارجی بسیار ناچیز و تقریباً در حد صفر بود. از لحاظ نقش و نوع مسئولیت، نویسندگان در مقالات گروهی در سه بخش، یعنی نویسنده اول و مسئول (توأمان)، نویسنده

بر اساس جدول ۱ در بازه زمانی سال‌های ۸۱-۸۵ میانگین مقالات ترجمه شده در ۵ مجله مورد بررسی برابر ۱۴/۷ درصد و مابقی یعنی ۸۵/۹۳ درصد به صورت تالیفی بود. در بازه زمانی دوم (۸۶-۹۰)، میانگین مقالات ترجمه شده در ۵ مجله مورد بررسی برابر ۴/۰۴ درصد و ۹۶/۶ درصد نیز به صورت تالیفی بود. در بازه زمانی اول (۸۱-۸۵)، میانگین مقالات انفرادی برابر ۲۰/۷۶ درصد بود و ۷۹/۲۴ درصد نیز به صورت گروهی تالیف شدند. همچنین در بازه

دوم، بیشترین میانگین مربوط به مقالاتی است که نویسندگان اول و مسئول در آنها یکی است.

اول و نویسنده مسئول قرار داشتند. یافته‌ها نشان داد در میان مقالات گروهی در هر دو بازه زمانی اول و

جدول ۲: وضعیت مقالات مورد بررسی از لحاظ روش‌شناسی

روش‌شناسی				نام مجله
کیفی		کمی و مروری		
۸۶-۹۰	۸۱-۸۵	۸۶-۹۰	۸۱-۸۵	
۳(۲/۵)	۰	۲۳۵(۹۷/۵)	۱۴۶(۱۰۰)	فصلنامه کتابداری و اطلاع‌رسانی
۱(۱/۵)	۰	۲۷۰(۹۸/۵)	۱۰۰(۱۰۰)	فصلنامه مدیریت و پردازش اطلاعات
۱(۱/۵)	۰	۲۴۵(۹۸/۵)	۳۳۶(۱۰۰)	مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات
۳(۲/۵)	۱(۱/۵)	۱۲۰(۹۷/۵)	۴۵(۹۸/۵)	فصلنامه تحقیقات کتابداری و کتابخانه‌های عمومی
۱(۱/۵)	۱(۱/۵)	۴۶(۹۸/۵)	۳۲(۹۸/۵)	مجله تحقیقات کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاهی
%۹/۵	%۳	%۹۸/۱	%۹۹/۴	درصد
۹	۲	۹۱۶	۶۵۹	جمع

در بازه زمانی دوم (۸۶-۹۰)، نیز تنها ۹ مقاله و یا به عبارتی ۹/۵ درصد از آنها به صورت کیفی و مابقی به صورت مروری و کمی هستند.

بر اساس جدول ۲، در خصوص روش‌شناسی نیز در بازه زمانی اول یعنی ۸۱-۸۵، تنها دو مقاله (۳ درصد) از کل مقالات به صورت کیفی هستند و سایر مقالات نیز به صورت کمی و مروری نگاشته شده‌اند.

جدول ۳: وضعیت مقالات مورد بررسی از لحاظ جنسیت و رشته تحصیلی

نام مجله	تعداد مقالات		جنسیت		رشته تحصیلی مولفان			
					علم اطلاعات و دانش‌شناسی		سایر	
	۸۶-۹۰	۸۱-۸۵	مرد	زن	۸۶-۹۰	۸۱-۸۵	۸۶-۹۰	۸۱-۸۵
فصلنامه کتابداری و اطلاع‌رسانی	۱۴۶	۲۳۸	۱۱۷	۲۹	۹۶	۱۳۹	۲۱۱	۵
	(/۳۸)	(/۶۲)	(/۸۰)	(/۲۰)	(/۴۰/۴)	(/۹۵/۲)	(/۸۸/۶)	(/۳/۶)
	۶	۲۳						
	(/۳/۲)	(/۹/۴)						

(/۱۰/۶)	(/۱۲/۱)	(/۱۱/۴)	(/۷۸/۹)	(/۸۷)	(/۳۷/۳)	(/۳۲)	(/۷۲/۷)	(/۶۸)	(/۷۳/۱)	(/۲۶/۹)	فصلنامه مدیریت و پردازش اطلاعات
۲۹	۳۱	۱۰	۲۱۴	۸۷	۱۰۱	۳۲	۱۷۰	۶۸	۲۷۱	۱۰۰	
(/۴/۵)	(/۱/۷)	(/۵)	(/۹۶/۷)	(/۹۲/۵)	(/۴۴/۸)	(/۴۲/۳)	(/۵۵/۲)	(/۵۷/۷)	(/۴۲/۳)	(/۵۷/۷)	مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات
۱۱	۳	۱۹	۲۳۸	۳۱۱	۱۱۰	۱۴۲	۱۳۶	۱۹۴	۲۴۶	۳۳۶	
(/۱/۲)	(/۹/۴)	(/۲/۲)	(/۸۹/۴)	(/۹۷/۸)	(/۳۵/۸)	(/۳۷)	(/۶۴/۲)	(/۶۳)	(/۷۲/۸)	(/۲۷/۲)	تحقیقات کتابداری و کتابخانه‌های عمومی
۱۱	۱۱	۱	۱۱۰	۴۵	۴۴	۱۷	۷۹	۲۹	۱۲۳	۴۶	
(/۶/۴)	(/۵/۵)	(/۷/۹)	(/۸۹/۳)	(/۹۰/۹)	(/۴۲/۶)	(/۵۱/۶)	(/۵۷/۴)	(/۴۸/۴)	(/۲۹/۸)	(/۷۰/۲)	تحقیقات کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاهی
۳	۳	۲	۴۲	۳۰	۲۰	۱۷	۲۷	۱۶	۴۷	۳۳	
/۵/۱۸	/۷/۶۲	/۶/۰۲	/۸۸/۵۸	/۹۲/۶۸	/۴۰/۱۸	/۳۶/۵۸	/۶۱/۸۲	/۶۳/۴۲	/۵۶	/۴۴	درصد
۶۰	۷۱	۳۷	۸۱۵	۶۱۲	۳۷۱	۲۳۷	۶۱۵	۴۲۴	۹۲۵	۶۶۱	جمع

مقالات مربوط به رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی بودند و ۱۱/۵ درصد نیز مربوط به سایر رشته‌ها می‌شد (جدول ۳). از لحاظ جنسیت نویسندگان، در بازه زمانی ۸۱-۸۵، نزدیک به ۶۳/۴۲ درصد از مولفان را مردان و ۳۶/۵۸ درصد را نیز زنان تشکیل می‌دادند. در بازه زمانی دوم، یعنی ۸۶-۹۰ نیز ۶۱/۸۲ درصد را مردان و ۴۰/۱۸ درصد را نیز زنان به خود اختصاص دادند. هم‌چنین محاسبه متغیر جنسیتی در مقالات گروهی بر اساس نویسنده اول بود (جدول ۳).

یافته‌ها نشان داد که بیشترین میزان مقاله منتشر شده مربوط به مجله مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات (۵۸۲ مقاله)، و کمترین تعداد مربوط به مجله تحقیقات کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاهی (۸۰ مقاله) بود. از لحاظ رشته تحصیلی نویسندگان در بازه زمانی ۸۱-۸۵، میانگین ۹۲/۶۸ درصد از نویسندگان مقالات، دارای رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی بودند و ۷/۳۲ درصد از آن‌ها نیز مربوط به رشته‌های دیگر می‌شد. در بازه زمانی دوم، یعنی ۸۶-۹۰، ۸۸/۵۸ درصد نویسندگان

جدول ۴: وضعیت مقالات مورد بررسی بر اساس شغل و مقطع تحصیلی مولفان

نام مجله		شغل مولفان											
		محقق آزاد				هیات علمی				دانشجوی دکتری			
		کارشناسی ارشد		دکتری		کارشناسی ارشد		هیات علمی دکتری		کارشناسی ارشد		دانشجوی دکتری	
		< ۳۰	> ۳۰	< ۳۰	> ۳۰	< ۳۰	> ۳۰	< ۳۰	> ۳۰	< ۳۰	> ۳۰	< ۳۰	> ۳۰
فصلنامه کتابداری و اطلاع‌رسانی	(/۰/۲)	۱	۲	۴۱	۵۰	۰	۰	۱۰	۲۵	۴۷	۶۳	۱۵	۳۷
فصلنامه مدیریت و پردازش اطلاعات	(/۱/۳)	۵	۳۶	۹۱	۱	۷	۲۶	۳۸	۱۸	۷۵	۱۴	۱۹	۷

۲۳(۰.۴/۵)	(۰.۴/۶)	(۰.۰/۶)	(۰.۳/۴)	(۰.۱۱/۶)	(۰.۱۳/۴)	(۰.۹/۲)	(۰.۱۴/۶)	(۰.۰/۵)	(۰.۰/۱)	(۰.۱۴/۶)	(۰.۱۹/۷)	(۰.۵/۱)	(۰.۱/۷)	مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات
	۲۷	۴	۲۰	۶۸	۷۸	۵۴	۸۵	۳	۱	۸۵	۱۱۵	۹	۱۰	
(۰.۶)	(۰.۱/۶)	(۰.۱۰/۶)	(۰.۲/۹)	(۰.۲۸/۵)	(۰.۳/۵)	(۰.۳/۵)	(۰.۴/۱)	۰	۰	(۰.۲۲/۴)	(۰.۸/۲)	(۰.۰/۵)	(۰.۶/۵)	فصلنامه تحقیقات کتابداری و کتابخانه‌های عمومی
۱۲	۳	۱۸	۵	۴۸	۶	۶	۷			۳۸	۱۴	۱	۱۱	
(۰.۵)	(۰.۵)	(۰.۱/۲)	(۰.۵)	(۰.۲۰)	(۰.۱۲/۵)	(۰.۶/۲)	(۰.۲/۵)	(۰.۱/۲)	(۰.۱/۲)	(۰.۲۲/۶)	(۰.۱۳/۹)	(۰.۲/۵)	(۰.۱/۲)	مجله تحقیقات کتابداری و اطلاع-رسانی دانشگاهی
۴	۴	۱	۴	۱۶	۱۰	۵	۲	۱	۱	۱۸	۱۱	۲	۱	
%۴۱/۶	%۲۱/۳	%۲۷/۱	%۱۸/۹	%۹۶/۷	%۴۶/۴	%۳۵/۶	%۳۰/۸	%۳/۵	%۱/۵	%۹۷/۱	%۶۲/۱	%۹/۹	%۶	درصد
۱۳۴	۷۳	۷۹	۵۸	۲۷۰	۱۵۹	۱۲۸	۱۳۰	۱۱	۳	۲۸۲	۲۱۷	۱۹	۲۳	جمع

عضو هیات علمی نیز مقطع دکتری در هر دو بازه زمانی بیشترین فراوانی را داشتند. همچنین در گروه شغلی دانشجو نیز در مجموع هر دو بازه زمانی، دانشجویان مقطع دکتری بیشترین تعداد مقاله را داشتند(جدول ۴).

از نظر شغل، نویسندگان در سه گروه عمده یعنی نویسندگان آزاد، اعضای هیات علمی و دانشجویان تقسیم‌بندی شدند. در بین نویسندگان آزاد در هر دو بازه زمانی، نویسندگان مقطع کارشناسی ارشد بیشترین فراوانی را به خود اختصاص دادند. در بین نویسندگان

جدول ۵: وضعیت مقالات مورد بررسی از لحاظ به کارگیری نوع روش های آماری

روش های آمارهای مورد استفاده در مقالات (مروری، توصیفی، استنباطی پارامتریک، استنباطی غیر پارامتریک، پارامتریک و غیر پارامتریک)										نام مجله
پارامتریک					غیر پارامتریک					
مروری	توصیفی	استنباطی پارامتریک	استنباطی غیر پارامتریک	پارامتریک و غیر پارامتریک	مروری	توصیفی	استنباطی پارامتریک	استنباطی غیر پارامتریک	پارامتریک و غیر پارامتریک	
۰-۱	۰-۱	۰-۱	۰-۱	۰-۱	۰-۱	۰-۱	۰-۱	۰-۱	۰-۱	
۳۳(۰.۱۳/۸)	(۰.۶/۱)	(۰.۷/۵)	(۰.۴/۷)	(۰.۶/۳)	(۰.۱/۴)	(۰.۳۲/۳)	(۰.۱۷/۱)	(۰.۳۷/۸)	(۰.۶۷/۹)	فصلنامه کتابداری و اطلاع‌رسانی
	۹	۱۸	۷	۱۵	۲	۷۷	۲۵	۹۰	۹۹	
(۰.۶/۲)	(۰.۶)	(۰.۵/۵)	(۰.۶)	(۰.۰/۷)	۰	(۰.۴۲)	(۰.۲۰)	(۰.۳۳/۵)	(۰.۷۲)	فصلنامه علوم و فناوری اطلاعات
۱۶	۶	۱۵	۶	۱		۱۱۴	۲۰	۹۱	۷۲	
(۰.۸/۱)	(۰.۳/۱)	(۰.۵/۷)	(۰.۱/۷)	(۰.۲/۴)	(۰.۱/۴)	(۰.۳۷/۱)	(۰.۲۴/۱)	(۰.۴۶/۹)	(۰.۷۰/۸)	فصلنامه مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات
۲۰	۱۱	۱۴	۶	۶	۵	۹۱	۸۱	۱۱۵	۲۳۸	
۱۳(۰.۱۰/۵)	(۰.۴/۴)	(۰.۶/۵)	(۰.۲/۲)	(۰.۴)	(۰.۲/۲)	(۰.۳۷/۳)	(۰.۲/۲)	(۰.۲۰/۳)	(۰.۹۳/۴)	فصلنامه تحقیقات کتابداری و کتابخانه‌های عمومی
	۲	۸	۱	۵	۱	۴۶	۱	۲۵	۴۳	
(۰.۱۶/۹)	(۰.۳/۱)	(۰.۱۰/۶)	(۰.۳/۱)	(۰.۶/۳)	۰	(۰.۴۴/۶)	(۰.۲۱/۱)	(۰.۳۴)	(۰.۶۹/۷)	مجله تحقیقات کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاهی
۸	۱	۵	۱	۳		۲۱	۷	۱۶	۲۳	
%۱۱/۱	%۴/۵۴	%۷/۱۶	%۳/۵۴	%۳/۹۴	%۱	%۳۸/۶۶	%۱۶/۹	%۳۴/۵	%۷۴/۷۶	درصد
۹۰	۲۹	۴۲	۱۴	۱۵	۶	۲۷۲	۶۶	۳۳۷	۴۰۳	جمع

در خصوص انواع روش‌های آماری به کار رفته در تحلیل مسائل موجود در مقالات مورد بررسی، به طور کلی میانگین مقالات مروری، توصیفی و استنباطی در بازه زمانی ۸۵-۸۱ در میان مجلات مورد بررسی به ترتیب ۷۴/۷۶ درصد، ۱۶/۹ درصد و ۴/۵۴ درصد (آمارهای پارامتریک، غیرپارامتریک و هردو) بود. همچنین در بازه زمانی دوم (۹۰-۸۶) نیز این نسبت به ترتیب به ۳۴/۵ درصد، ۳۸/۶۶ درصد و ۱/۱ درصد (آمارهای پارامتریک، غیرپارامتریک و هردو) تغییر یافت (جدول ۵). در پاسخ به سوال دو پژوهش حاضر یعنی "آیا بین عامل جنسیت با متغیرهای نوع مقالات از لحاظ تالیف و ترجمه بودن، آمارهای به کار رفته (توصیفی، استنباطی و مروری) اختلاف معناداری وجود دارد؟" یافته‌ها نشان داد که در هر دو بازه زمانی ۸۵-۸۱ و ۹۰-۸۶ بین عامل جنسیت و نوع مقالات تولید شده رابطه معناداری وجود ندارد.

از نظر متغیر جنسیت نویسندگان و روش‌های آماری مورد استفاده، مقالات مورد بررسی، در سه گروه عمده یعنی مروری (بدون آمار توصیفی و استنباطی)، توصیفی و استنباطی تقسیم‌بندی شد. یافته‌ها نشان داد که بین عامل جنسیت و روش‌های آماری استفاده شده در مقالات مورد بررسی در بازه زمانی ۸۵-۸۱ رابطه معناداری وجود ندارد. همچنین در بازه زمانی دوم یعنی ۸۶-۹۲ با توجه به مقدار کای دو محاسبه شده ($X^2=25/07$)، اختلاف معناداری بین جنسیت نویسندگان و روش‌های آماری وجود داشت ($P=0/000$).

سوال سه: آیا بین به کار بردن روش آماری در مقالات (توصیفی، استنباطی و مروری) با متغیرهای مقطع تحصیلی، رشته تحصیلی و تعداد نویسندگان و همچنین مجلات مورد بررسی رابطه معناداری وجود دارد؟

یافته‌ها نشان داد که در بازه زمانی ۸۵-۸۱ اختلاف معناداری بین مقاطع تحصیلی نویسندگان و روش‌های آماری وجود ندارد. در بازه زمانی دوم (۸۶-۹۰) نیز با توجه به مقدار کای دو ($X^2=37/63$)، اختلاف معناداری بین روش‌های آماری و مقطع تحصیلی نویسندگان مقالات وجود دارد ($P=0/000$).

همچنین از نظر تعداد نویسندگان و به کارگیری روش‌های آماری، یافته‌ها نشان داد که در بازه زمانی اول یعنی ۸۵-۸۱ بر اساس مقدار کای دو ($X^2=39/31$)، بین مقالات گروهی و انفرادی با روش‌های آماری، اختلاف معناداری وجود دارد ($P=0/000$). در بازه زمانی دوم (۸۶-۹۰) نیز با توجه به مقدار کای دو ($X^2=155/07$)، اختلاف معنادار بین مقالات انفرادی و گروهی و آمارهای به کار برده شده دیده می‌شود ($P=0/000$). علاوه بر این، یافته‌ها نشان داد که با توجه به کای دو محاسبه شده ($X^2=26/87$)، در بازه زمانی ۸۵-۸۱ اختلاف معناداری بین مجلات و روش‌های آماری استفاده شده در مقالات، وجود دارد ($P=0/001$). در بازه زمانی دوم (۸۶-۹۰) نیز با توجه به کای دو محاسبه شده ($X^2=46/26$)، اختلاف معناداری بین مجلات و روش‌های آماری به کار رفته در مقالات آنها وجود

دارد ($P=0/0005$).

بحث

یافته‌های پژوهش حاضر بر اساس سنجش متغیرهای مختلف در دو بازه زمانی ۵ سال، وضعیت مقالات منتشر شده را در تعداد ۵ مجله عمده رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی بررسی کرد. بر اساس نتایج پژوهش حاضر، اغلب مقالات مورد بررسی تالیفی بود که در هر دو بازه زمانی ۵ ساله مشهود است. همچنین به نظر می‌رسد، این عامل تنها به خط مشی مجلات بستگی داشته باشد؛ زیرا با بررسی تاثیر جنسیت در تولید مقالات تالیفی و ترجمه، مشخص شد که در مطالعه ی حاضر، در هر دو بازه زمانی اختلاف معناداری بین عامل جنسیت مولفان و تولید مقالات تالیفی و ترجمه‌ای وجود ندارد. در پژوهشی که کرمی و همکاران (۹) انجام دادند، نتایج مشابهی به دست آمد. از سوی دیگر، فراوانی مقالات انفرادی و گروهی در مجلات مورد مطالعه، روند ثابتی داشته است. اگرچه روند تولید مقالات گروهی حداقل در مجلات حوزه علم اطلاعات و دانش‌شناسی در قبل از بازه زمانی ۱۰ ساله، توزیع دیگری داشته است. نتایج تحقیق مقصودی درایه که به بررسی مجلات این حوزه در سالهای ۱۳۷۸-۱۳۷۹ پرداخته است نشان داد، اکثریت قریب به اتفاق مقالات (۹۲ درصد) به صورت انفرادی تدوین شده است (۱۰). همچنین نتایج تحقیق Gundolf و Filser همسو با نتایج این تحقیق می‌باشد، زیرا میزان همکاری علمی از سال ۱۹۶۵ تا ۲۰۰۰ پنج برابر و از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۰ بیست برابر شده است (۱۱). هم چنین، خط مشی مجلات برای چاپ مقالات به سمت تالیفات گروهی سوق پیدا کرده است. از سوی دیگر، در بین مقالات گروهی، میزان همکاری نویسندگان داخلی با نویسندگان

خارجی در بررسی ۱۰ ساله، رقم بسیار ناچیزی را نشان می‌دهد. در حالت کلی همکاری بین نویسندگان در تولید مقالات گروهی رقم بالایی را در مطالعات مختلف به خود اختصاص می‌دهد، که این امر در دهه گذشته در تمامی زمینه‌های علوم مشهود است. اگرچه همکاری نویسندگان به صورت بین‌المللی تابع عواملی چون زبان مقاله می‌باشد. چنانچه در مطالعه دولانی و همکاران و مطالعه حمدی‌پور و کوبکی و همچنین حمدی‌پور و عصاره، در مقالات انگلیسی زبان میزان همکاری بین‌المللی بسیار بالاتری در مقایسه با مقالات فارسی در این پژوهش و پژوهش‌های مشابه داخلی را نشان داد (۱۲-۱۴). این احتمال زمانی افزایش می‌یابد که به نتایج تحقیق قانع و رحیمی در مورد الگوی همکاری نویسندگان شش نشریه ایرانی انگلیسی زبان توجه شود، زیرا نتایج آنها نشان داد که ۲۴/۶ درصد از کل مقالات این نشریات توسط نویسندگان با ملیت‌های مختلف نگاشته شده و این مقدار جدای از همکاری نویسندگان ایرانی بر اساس وابستگی‌های دانشگاهی، متفاوت است (۱۵).

در خصوص نقش و مسئولیت نویسندگان مقالات گروهی، در هر دو بازه زمانی مورد مطالعه، نقش و مسئولیت مولفان مشابه است. بنابراین، نقش نویسندگان اول و مسئول در مقالات حوزه علم اطلاعات و دانش‌شناسی در ایران یکسان تلقی می‌شود و یا اینکه تمامی مقالات این حوزه با محوریت یک نویسنده تولید می‌شوند. چنانچه با محاسبه میانگین هر دو بازه زمانی، تنها در ۶/۹۶ درصد از کل مقالات، نقش نویسنده همکار و اول از یکدیگر تفکیک شده است. از لحاظ روش‌شناسی نیز بسامد مقالات کیفی در مقابل دو گروه عمده دیگر، یعنی کمی و مروری بسیار کم است. لذا به نظر می‌رسد الگوی تحلیل و حل مسائل پژوهشی در حوزه علم اطلاعات و

دانش‌شناسی تا به حال از رهگذر رویکرد کیفی بررسی نشده است. این در حالی است که در مقاله دولانی و همکاران، زمینه‌های زیادی برای پژوهش‌های کیفی در حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی معرفی شده است. از نظر او مطالعات کاربرمدار، بررسی رفتارهای اطلاع‌یابی، تعامل کاربران با انواع منابع رایانه‌ای، مطالعه انگیزه و نگرش‌های کاربران در استفاده از منابع، تعامل کاربران، کتابخانه و آموزش مهارت‌های سواد اطلاعاتی، زمینه‌های مناسبی برای انجام پژوهش‌های کیفی هستند (۱۶). از نظر همکاری نویسندگان مقالات مورد بررسی از لحاظ رشته تحصیلی نیز یافته‌های مقاله حاضر نشان داد که میزان همکاری در هر دو بازه زمانی درصد ناچیزی می‌باشد. به طوری که در هر دو بازه زمانی میانگین کل مقالاتی که نویسندگان سایر رشته‌های تحصیلی با همکاری نویسندگان حوزه علم اطلاعات و دانش‌شناسی تالیف شده، ۶/۸۲ درصد است. این در حالی است که در هر دو بازه زمانی تنها ۵/۱۸ درصد کل مقالات، صرفاً توسط نویسندگان سایر رشته‌ها و بدون همکاری با نویسندگان حوزه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، تولید شده است. نتایج تحقیق Kumar و Reddy بر خلاف نتایج پژوهش حاضر می‌باشد. نتایج آنها نشان داد که تنها بیش از ۴۱ درصد از مقالات حوزه مذکور با همکاری نویسندگان سایر حوزه‌های علوم نگاشته شده است (۱۷). به نظر می‌رسد نحوه نگارش مقالات و همکاری به سایر نویسندگان حوزه‌های دیگر در ایران متفاوت از سایر نقاط جهان است. با توجه به بین رشته‌ای بودن علم اطلاعات و دانش‌شناسی مقالات داخل کشور نشان از نبود تعامل لازم نویسندگان این حوزه با سایر حوزه‌ها دارد. همچنین نتایج تحقیق Sridhar حوزه گیاهان دارویی معطر نشان داد که با توجه به مربوط بودن حوزه گیاهان

دارویی به رشته‌هایی چون کشاورزی، پزشکی و طب سنتی، قریب به ۳۹ درصد از مقالات با همکاری نویسندگان مختلف به رشته‌های تحصیلی گوناگون نگاشته شده است که اغلب مقالات حاصل طرح‌های پژوهشی و یا پایان‌نامه‌های تحصیلی است (۱۸). در پژوهش حاضر مقاطع تحصیلی نویسندگان مقالات در سه گروه کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری مورد بررسی قرار گرفت. یافته‌ها از بسامد بالای مقطع کارشناسی ارشد در تولید مقالات حکایت دارد. نتایج تحقیق علیجانی و همکاران نیز تایید کننده این موضوع می‌باشد (۲).

در خصوص به کارگیری روش‌های آماری مختلف در مقالات مورد بررسی، نتایج مطالعه حاضر نشان داد که استفاده از انواع روش‌های آماری مروری، توصیفی و استنباطی بر اساس بازه‌های زمانی متفاوت است. به عبارتی از شمار مقالات مروری کاسته شده و بر مقالات پژوهشی با آمارهای توصیفی و استنباطی افزوده شده است. علاوه بر این، تعداد نویسندگان مقالات از نظر به کارگیری روش‌های آماری در پژوهش موثر هستند. چنانچه در هر دو بازه زمانی، اختلاف معناداری بین روش‌های آماری مورد استفاده بین مقالات گروهی و انفرادی مشاهده می‌شود ($P=0/000$). لذا در مقالات گروهی به کارگیری آمارهای توصیفی و استنباطی به طور محسوس بیشتر است؛ به عبارت دیگر نویسندگان در همکاری با هم اغلب به تولید مقالات پژوهشی روی می‌آورند. از سوی دیگر، به کارگیری انواع روش‌های آماری در مقالات بر اساس مجلات مورد بررسی نیز در هر دو بازه زمانی تفاوت معناداری را نشان می‌دهد. در این میان، مجله مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات (فصلنامه سابق)، در هر دو بازه زمانی دارای بیشترین مقالات مروری در مقایسه با

مقالات منتشر شده از نظر شکل، چهارچوب و نحوه تحلیل مسائل از لحاظ آماری می‌شوند؛ مانند نبود همکاری نویسندگان در عرصه بین‌المللی با نویسندگان خارجی که باعث نوعی تولید صرف داخلی مقالات و موضوعات می‌شود. برعکس، برخی از متغیرها مانند مقطع تحصیلی نویسندگان و جنسیت آنها، تفاوت در محصولات علمی در مجلات را نشان می‌دهند. با توجه به موارد فوق، ردگیری این تفاوت‌ها و بیان علل وقوع آنها و همچنین ارزیابی تفاوت‌ها از نقطه نظر مفید و یا غیر مفید بودن، می‌تواند کمک شایان توجهی به جهت‌دهی صحیح تولیدات علمی کند. لذا انجام این امر در تدوین خط‌مشی مجلات در خصوص پذیرش و انتشار مقالات بر اساس متغیرهای ذکر شده توسط مدیران مسئول و سردبیران، و حتی اثرگذار خواهد بود. بنابراین پیشنهاد می‌شود: جهت افزایش کیفیت تولیدات علمی مجلات اولویت‌هایی را برای قبول مقالات با ویژگی‌های مثبت، مانند مقالات تالیف شده حاصل از همکاری‌های بین‌المللی در نظر بگیرند. همچنین، پایش آماری مقالات حوزه‌های مختلف علوم بر اساس یک بازه زمانی تکرار شوند تا روند انتشار مقالات و خط سیر تغییرات در شکل و قالب و نحوه تحلیل مسائل موجود در آنها مشخص شود.

تشریح و قدردانی

بدین وسیله از تمامی همکارانی که در انجام این پژوهش خصوصاً جمع‌آوری مقالات مجلات مورد بررسی همکاری نمودند، قدردانی می‌گردد.

مقالات پژوهشی با آمارهای توصیفی و استنباطی می‌باشد. مجلات کتابداری و اطلاع‌رسانی و فصلنامه مدیریت و پردازش اطلاعات نیز از این نظر در رتبه‌های بعد قرار می‌گیرند، اما مجلات اخیر در خصوص انتشار مقالات پژوهشی با آمارهای توصیفی و استنباطی دارای توازن بیشتری هستند. نکته مهمی که در خصوص به کارگیری انواع روش‌های آماری در مقالات مورد بررسی در پژوهش حاضر می‌توان بدان اشاره نمود، مربوط به مقالاتی است که اصولاً نوع روش‌های تحلیل مسئله در آنها از رهگذر آمارهای استنباطی چه به صورت پارامتریک و چه به صورت ناپارامتریک نمی‌گذرد. برای مثال، گروه عمده‌ای از این مقالات مربوط به مقالات حوزه علم‌سنجی می‌شوند که تحلیل مسائل آنها لزوماً با گزارش فراوانی‌ها و یا محاسبه فرمول‌های ریاضی جهت بدست آوردن میزان و یا درصد استنادات و مسائلی از این دست، صورت می‌گیرد. همچنین مقالاتی که اصولاً بصورت پژوهشی هستند، اما با توجه به استفاده از روش‌های تحلیلی در رشته‌های دیگر همچون اقتصاد، جامعه‌شناسی و حتی مهندسی، نتیجه‌گیری‌های آنها را نمی‌توان در گروه تحلیل‌های آماری گنجانند. بنابراین، اینگونه تولیدات، برای تحلیل داده‌ها از تحلیل‌های ریاضی بهره می‌گیرند، نه از تحلیل‌های آماری.

نتیجه‌گیری

با توجه به یافته‌های پژوهش می‌توان بیان داشت، مقالات منتشر شده در هر حوزه‌ای از علوم مختلف از متغیرهایی نظیر متغیرهای پیشگفت، تاثیر می‌پذیرند. برخی از متغیرها باعث شباهت نسبی بین

منابع

1. Rochester MK. Scientific exchange in journals[translated by Dayani MH]. In excerpts of articles in IFLA 95(Turkey: August 1995). Tehran: Islamic republic of Iran National Library; 1996: 153-63[Book in Persian].

2. Alijani R, Karami N & Mohammadi F. A Bibliometric study of "Informology Quarterly". Journal of National Studies on Librarianship and Information Organization 2010; 21(2): 75-88[Article in Persian].
3. Sharifi V. Science assessment and cognitive sciences. Journal of Advances in Cognitive Science 2003; 5(2): 89-92[Article in Persian].
4. Jowkar T & Vara N. A Study on the extent to which the men and women researchers cooperate in the production of academic papers in Iranian journals of Library Science: a Case Comparison between Faslname-ye Ketab and Faslname-ye library and library and information. Faslname-ye Ketab 2009; 20(1): 95-110[Article in Persian].
5. Katoozian A. Iranian library and information science papers: a survey (1979-1993). Faslname-ye Ketab 1999; 23(3): 59-67[Article in Persian].
6. Olsgaard YN. Authorship in five library periodicals. Journal of College and research libraries 1980; 41(1): 49-53.
7. Adamson M & Zamora G. Publishing in library science journals: a test of Olsgaard profile. College and Research libraries 1981; 42(3): 235-41.
8. Herubel JP. Authorship, gender and institutional affiliation in library history: the case of libraries & culture. Journal of Behavioral & Social Sciences Librarian 1992; 11(1): 49-54.
9. Karami N, Alijani R & Salehi M. Information science and technology quarterly: a bibliometric study. Iranian Journal of Information Processing & Management 2007; 22(4): 37-50[Article in Persian].
10. Maghsodi Dariye R. Citation analysis in information sciences articles, Payam ketabkhaneh and library journals in 1999-2000. Journal of Librarianship 2002; 39(1): 23-40[Article in Persian] .
11. Gundolf K & Filser M. Management research and religion: a citation analysis. Journal of Business Ethics 2013; 112(1): 177-85.
12. Doulani A, Hajimohammadian M, Rashidi A, Nazari H, Khosroshahi SH & Motazakker M. Scientometric production Urmia university of medical sciences in PubMed, Scopus and WOS. Urmia Medical Journal 2012; 23(5): 531-8[Article in Persian].
13. Hamdipour A & Kokabi M. Quantitative study and structure visualization of scientific publications in the field of information management in web of science database during 1988-2009. Iranian Journal of Information Processing & Management 2012; 28(1): 39-70[Article in Persian].
14. Hamdipour A & Osareh F. Scientometric study and visualization of multiple sclerosis-related publications during 1999-2008. Health Information Management 2011; 8(5): 649-61[Article in Persian].
15. Ghane MA & Rahimi F. Citation analysis and collaboration pattern of six iranian english journals in engineering area indexed in islamic world science citation center. Special Issue: Scientometrics 2011; 26(4): 159-76[Article in Persian].
16. Doulani A, Hariri N, Mohammadhassanzadeh H & Valinejadi A. A review of qualitative and current data analysis software. Journal of Health Administration 2012; 47(15): 77-90 [Article in Persian].
17. Kumar K & Raghunadha Reddy T. Citation analysis of dissertations submitted to the department of library and information science, sri venkateswara university, tirupati. International Journal of Digital Library Services 2012; 2(2): 44-64.

-
18. Sridhar D. Bibliometric analysis of research literature output in medicinal and aromatic plants from 1991 to 2006 [Thesis]. Bharathidasan: University of Bharathidasan; 2009.

Structural Monitoring of Knowledge and Information Science Articles

Taram Kobra¹ (Ph.D.) - Jebrayeeli Mazrae Shadi Mohammad² (Ph.D.) -
Doulani Abbas³ (Ph.D.)

1 Assistant Professor, Knowledge and Information Science Department, School of Humanities, Payame Noor University, Tehran, Iran

2 Assistant Professor, Health Information Technology Department, School of Allied Medical Sciences, Urmia University of Medical Sciences, Urmia, Iran

3 Assistant Professor, Knowledge and Information Science Department, School Education and Psychology, Alzahra University, Tehran, Iran

Abstract

Received : Oct 2015

Accepted : Apr 2016

Background and Aim: The aim of this study was structural monitoring of the articles in knowledge and information science field in five Iranian journals. Today, the publication of papers constitutes one of the written scope among scientific broad cost productions.

Materials and Methods: The research method was analytical-survey. The articles were analyzed by the variables such as author distribution by sex, field of study, scientific notation, types of articles by original papers or translated papers, individual or group articles and their publication dates, and by statistical methods used in the articles in two periods from 2002-2006 and 2007-2011.

Results: The results showed that most of the articles were written as original. International cooperation between authors was minimal. Using qualitative research methods among the articles were low. Majority of the authors had masters degree. There was a significant relationship between the authors' grades, number of authors and journals, and used statistical methods.

Conclusion: The written articles in the field of knowledge and information, followed by special patterns. The journals policies in publication of articles process is the most important issue. Also, lack of international cooperation between Iranian with foreign authors, type and format of the articles were similar according to mentioned variations.

Key words: Knowledge and Information Science, Journals, Scientific and Research Articles

* Corresponding Author:
Doulani A;
Email:
a.doulani@gmail.com